

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 2 februari 1933 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande rörande vissa av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1932 fattade beslut.

Genom en den 12 januari 1933 till riksdagen avlämnad proposition, nr 14, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, anhållit om riksdagens yttrande angående de i nämnda protokoll omnämnda, av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1932 vid dess sextonde sammanträde fattade besluten.

De ifrågavarande besluten utgöras av *dels* förslag till två konventioner, nämligen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, samt angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete, *dels ock* två rekommendationer, nämligen en för påskyndande av den ömsesidighet, varom stadgas i förslaget till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, samt den andra angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete.

Beträffande lydelsen av nu omnämnda konventionsförslag och rekommendationer får utskottet hänvisa till de såsom bilaga vid propositionen fogade översättningarna av originaltexterna till konferensens beslut.

Den internationella arbetsorganisationens sextonde sammanträde hölls i Genève under tiden 12—30 april 1932. Antalet representerade stater utgjorde 49, av vilka 30 sänt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera av arbetsgivar- och arbetarsidorna. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation. I fråga om verkställighet av de å sammanträdet fattade besluten åligger det, såsom i propositionen omnämles, varje medlem av arbetsorganisationen att inom ett år eller vid förhinder på grund av exceptionella förhållanden senast inom 18 månader från avslutandet av sammanträdet underställa därvid antagna rekommendationer och konventionsförslag den eller de myndigheter, till vilkas kompetensråden respektive frågor höra, för deras omgestaltande till lag eller vidtagande av andra åtgärder. Därest en rekommendation ej leder till någon lagstiftningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande eller om ett konventionsförslag icke vinner vederbörande myndighets eller myndigheters bifall, skall respektive medlem av organisationen icke vara underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill.

Förslaget till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, med därtill hörande rekommendation.

Å sitt sammanträde år 1929 antog internationella arbetskonferensen bland annat ett förslag till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, jämte en rekommendation angående ömsesidighet i fråga om dylikt skydd.

Genom proposition (nr 71) till 1930 års riksdag förelades 1929 års konventionsförslag och rekommendation riksdagen. Föredragande departementschefen uttalade därvid efter en utförlig granskning av skälen för och emot anslutning för Sveriges del till konventionen såsom sin åsikt, att konventionen borde från vårt lands sida ratificeras. Denna uppfattning lämnades utan erinran av andra lagutskottet (utlåtande nr 17) och av riksdagen (skrivelse nr 139).

I fråga om rekommendationen ansåg departementschefen, att åtgärder snarast möjligt borde vidtagas för åstadkommande i lämplig omfattning av överenskommelser angående ömsesidighet, som i rekommendationen avsåges. Även detta uttalande lämnade andra lagutskottet och riksdagen utan erinran (se förenämnda utlåtande och skrivelse).

Emellertid blev konventionens text redan tidigt föremål för anmärkningar och ändringsyrkanden, vilka slutligen ledde därtill, att frågan om revision av konventionen uppfördes på dagordningen för arbetskonferensens sammanträde år 1932. På grund av revisionsyrkandena beträffande 1929 års konvention har ratificering av densamma från Sveriges sida icke kommit att ske.

Å sammanträdet år 1932 reviderades 1929 års konvention, samt antogs därefter i form av ett nytt, fullständigt förslag till konvention. Det nya förslaget överensstämmer i sina huvudgrunder med 1929 års förslag. Beträffande de skiljaktigheter, som förefinnas mellan de båda konventionsförslagen, får utskottet hänvisa till nu ifrågavarande proposition ävensom till propositionen nr 71/1930. Jämväl i fråga om innehållet i rekommendationen samt beträffande de yttranden, som till Kungl. Maj:t avgivits över konventionsförslaget och rekommendationen, får utskottet hänvisa till nu förevarande proposition.

Departementschefen har i propositionen anført, bland annat: 1932 års konvention utvisade en del förbättringar i förhållande till den äldre konventionen. Sålunda hade åtskilliga önskemål, som från vårt land framställdes rörande förändringar av 1929 års konvention, särskilt beträffande ömsesidigheten, vunnit ökat beaktande. Med hänsyn därtill och under åberopande av de skäl, som i propositionen nr 71 till 1930 års riksdag (sid. 15—18) anförts till förmån för ratificering av 1929 års konvention, föresloges, att 1932 års konvention från svensk sida ratificerades, så snart de internationella förberedelserna till verkställighetsbestämmelser avslutats och sådana här utfärdats.

Beträffande rekommendationen har departementschefen förklarat, att, då Englands regering, som genom att inbjuda ombud för vissa sjöfartsidkande

stater, däribland Sverige, till ett den 19—25 juli 1932 i London hållet sammanträde, därvid i rekommendationen upptagna bestämmelser om ömsesidigheten med mera dryftats, sålunda redan vidtagit åtgärder för ömsesidighetstankens förverkligande, man från svensk sida tillsvidare borde avvakta dessa åtgärders fullföljande.

Utskottet delar föredragande departementschefens uppfattning angående den ställning, som Sverige bör intaga till föreliggande konventionsförslag och den därtill anslutna rekommendationen.

Utskottet.

Förslaget till konvention angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete och rekommendationen i samma ämne.

Beträffande innehållet i konventionens bestämmelser får utskottet hänvisa till den i propositionen intagna redogörelsen därför.

I propositionen har föredragande departementschefen lämnat en sammanfattning av vad lagen om arbetarskydd, förordningen den 10 december 1897 angående förbud mot barns användande vid offentliga förevisningar samt lagen den 9 april 1926 angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning innehålla i de ämnen, som konventionen och rekommendationen behandla. Vidare har omnämnts, bland annat, den betydelsefulla ändring i arbetarskyddslagen, som genomfördes år 1931, i det att — beträffande sådana minderåriga, varom är fråga i 1931 års konvention — den allmänna minimiåldern höjdes från 12 till 13 år. Ytterligare hava uppgifter lämnats om den förberedande handläggning, som konventionsförslaget och rekommendationen undergått, innan desamma antogs av arbetskonferensen. Slutligen har redogörelse givits för vad myndigheter och korporationer i yttranden rörande konventionsförslaget och rekommendationen andragit.

Därefter har *departementschefen* anfört:

»Såsom framgår av den i ärendet förebragta utredningen skulle en avslutning från vårt lands sida till ifrågavarande konvention förutsätta åtskilliga rätt vittgående ändringar i arbetarskyddslagen. Ehuru jag är av den meningen, att den svenska lagstiftningen bör ändras till överensstämmelse med konventionens principer, föreslår jag icke nu sådana lagändringar, särskilt med hänsyn till den korta tid, som förflutit sedan sist verkställda revision av arbetarskyddslagen — beslutad år 1931 — ägde rum. Därav följer, att jag icke heller kan förorda, att konventionen nu ratificeras.

I viss mån annorlunda ligger förhållandet till med den speciallagstiftning i ämnet, som finnes i vårt land, delvis motsvarande konventionens bestämmelser i artiklarna 4—6 om farliga arbeten m. m., nämligen 1897 års förordning angående förbud mot barns användande vid offentliga förevisningar och 1926 års lag angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning. Därvidlag förefinnes icke samma hinder för vår lagstiftnings anpassning efter konventionens principer. Sedan riksdagens uttalande i ratifikationsfrågan föreligger, har jag därför för avsikt att hemställa om uppdrag åt socialstyrelsen att inkomma med förslag till den lagstiftning, som

kan föränledas av konventionens förenämnda bestämmelser om vissa farliga arbeten m. m.

Beträffande rekommendationen torde dess föreskrifter böra tagas under övertvägande vid de lagstiftningsåtgärder, vartill konventionen giver anledning.»

Utskottet.

Utskottet, som anser, att det i detta sammanhang icke föreligger anledning för riksdagen att upptaga spörsmålet, huruvida den svenska arbetarskyddslagen bör ändras till överensstämmelse med principerna i konventionsförslaget, ansluter sig till den uppfattning, som uttalats av föredragande departementschefen, att konventionen ej bör för närvarande ratificeras.

Vad angår frågan om ändringar i 1897 års förordning och 1926 års lag för deras anpassning efter konventionens principer finner sig utskottet icke hava någon erinran att göra däremot, att utredning verkställes för att utröna, i vad mån behov av ändringar i eller tillägg till dessa författningar förefinnes. De i rekommendationen meddelade föreskrifterna böra därvid givetvis tagas under övertvägande.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen med anledning av förevarande proposition måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela,

a) att riksdagen för sin del icke haft något att erinra mot vederbörande departementschefs uttalanden i det propositionen bilagda statsrådsprotokollet beträffande

1. förslaget till konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg (reviderad år 1932), och

2. rekommendationen för påskyndande av den ömsesidighet, varom stadgas i den år 1932 antagna konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg;

b) att riksdagen för sin del biträder vederbörande departementschefs uppfattning, att förslaget till konvention angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete ej bör för närvarande ratificeras; samt

c) att riksdagen för sin del icke har någon erinran att göra däremot, att utredning verkställes rörande lämpligheten av ändringar i eller tillägg till 1897 års förordning angående förbud mot barns användande vid offentliga förevisningar och 1926 års lag angående meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning med anledning av bestämmelserna i förslaget till konvention angående minimiålder för barns användande till icke-industriellt arbete samt i den därtill hörande rekommendationen.

Stockholm den 2 februari 1933.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, von Geijer**, *Sigfrid Hansson**, *Sam Larsson, Tamm, Norman, P. Sandström** och *Olof Carlsson*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson i Kalmar, Hage, Johanson i Hallagården**, *Olovson i Västerås, Hansson i Trollhättan, Aronson**, *Sandberg och Sandström i Nyland*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.